

Bogense

Havnen i Bogense blev anlagt i årene 1827-1844 og udvidet i 1874 og 1895, hvor der blev anlagt et skibsværft og oprettet nogle havnerelaterede virksomheder. Før havnen blev anlagt, benyttede byen havnen ved Langedyb som vinterhavn. Før Bogense havde et stort landbrugsopland og udskibning af korn, kvæg og varer fra Langedyb var dengang byens eneste havnemulighed. Bogense indgår nu i Nordfyns Kommune.

Ved 1800-tallets begyndelse fastsatte en kongelig instruks, at skibe som skulle fra Lillebælt til Bogense eller kom fra nord til Bogense, skulle betale en lodstakst for hver fod, skibet stak dybt. Og der blev ansat en lods i 1830'erne.

I 1882 fik Bogensebanen jernbanespor ned til havnen. Jernbanens betydning for havnen steg i 1911, da den Nordfynske Jernbane mellem Odense og Middelfart fik en sidebane til Bogense fra Brendstrup. Dermed kunne der fragtes gods med tog til og fra den eneste nordfynske havneby.

Det hang sammen med havnens udvidelse og oprettelse af et toldkammer. Kortet viser byen og havnen omkring 1900. Jernbanen ligger langs den lange smalle havn. Kortet ovenfor viser, at den lange havn er historisk betinget af jernbanesporene. Der er bygget en ny lystbådehavn til venstre for den gamle havn, der blev taget i brug i 1976.

Havnens lods lodsede ind og ud af havnen og i det nærmeste farvand. Men lodsbenyttelsen ophørte i 1950'erne. Formelt set kunne et lodseri, jf. lodsloven, kun nedlægges af lodsvæsenet, men afvikling af et lodseri lader sig ikke standse af love. I dag er der fiskekuttere og lystbåde, ikke skibe med gods i Bogense havn. Fotoet viser den lange smalle havn og nogle sejlskibe langs havnekajen.

Bogense Skibs- og Baadebyggeri blev oprettet i 1925 som et træskibsværft og begyndte i 1963 at udruste stålskibe, hvis skrog blev købt fra andre værfter. I 1979 leverede værftet et skoleskib til fiskeriuddannelsen. Værftet lukkede i 1989, men ophalerpladsen og nogle af bygningerne anvendes stadig til reparation af både. Fotoet er fra begyndelsen af 1900-tallet. Foto: Odense Stadsarkiv.

Bogense fik købstadsrettigheder i 1288 og er en af de mest velbevarede købstæder i Danmark. Og den gamle havn i Bogense vidner i dag om havnens betydning for en bys vækst og kulturmiljø.

Skrevet af Danmarks Lodsmuseumsforening

Marineministeriet fastsatte nedenstående lodspenge i 5 tabeller for året 1883.

Tabeller for Hødspruge.

Dreg- thg- hed.	Dob- gaa- ende.	N ^o 1.				N ^o 2.				N ^o 3.				
		Fra Sogne og Skjed til Sogne, eller fra Skjed til Skjed.				Fra Sogne til Skjed, eller fra Skjed til Skjed.				Fra Sogne eller Skjed til Middels- fart, Fredericia, eller til Seile eller Korsens Skjed.				
50 Tons og der- over.	God.	Samlet- betaling.		Særlig- betaling.		Samlet- betaling.		Særlig- betaling.		Samlet- betaling.		Særlig- betaling.		
		Skr.	Sk.	Skr.	Sk.	Skr.	Sk.	Skr.	Sk.	Skr.	Sk.	Skr.	Sk.	
	1-5	2	2	3	73	2	20	2	33	7	40	9	87	
	6	3	36	4	48	2	64	3	52	8	88	11	84	
	7	3	92	5	23	3	68	4	11	10	36	13	81	
	8	4	48	5	97	3	52	4	69	11	81	15	79	
	9	5	64	6	72	3	96	5	28	13	32	17	76	
	10	5	60	7	47	4	40	5	87	14	80	19	73	
	pr. God- mætt.	"	56	"	75	"	44	"	59	1	48	1	97	
	under 50 Tons.	God.	Samlet- betaling.		Særlig- betaling.		Samlet- betaling.		Særlig- betaling.		Samlet- betaling.		Særlig- betaling.	
			Skr.	Sk.	Skr.	Sk.	Skr.	Sk.	Skr.	Sk.	Skr.	Sk.	Skr.	Sk.
1-5		2	10	3	80	1	65	2	20	5	55	7	40	
6		2	52	3	36	1	28	2	61	6	66	8	38	
7		2	94	3	92	2	31	3	68	7	77	10	36	
8		3	36	4	48	2	61	3	52	8	88	11	84	
9		3	78	5	64	2	97	3	96	9	29	13	32	
10	4	20	5	60	3	30	4	40	11	10	14	80		
pr. God- mætt.	"	42	"	56	"	33	"	44	1	11	1	48		

Tabellet for Lodsøpønge.

Fragtig- hed.	Dyb- gaa- ende.	Afr. 4.				Afr. 5.				
		Den Børgstø eller Næder								
		til Sønder, eller til Kolding eller Edeise Fjorde.				til Karhus, Kal- lundborg eller Sjertemunde.				
50 Tønd og bers- vort.	Fob.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		
		Rr.	Ø.	Rr.	Ø.	Rr.	Ø.	Rr.	Ø.	
	1-5	12	20	16	27	19	26	25	60	
	6	14	64	19	52	23	64	30	72	
	7	17	08	22	77	26	88	35	84	
	8	19	52	26	03	30	72	40	96	
	9	21	96	29	28	34	56	46	08	
	10	24	40	32	53	38	40	51	30	
	pr. Fob mert.	2	44	3	25	3	81	5	12	
	under 50 Tønd.	Fob.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.	
			Rr.	Ø.	Rr.	Ø.	Rr.	Ø.	Rr.	Ø.
1-5		9	15	12	20	14	40	19	20	
6		10	98	14	64	17	28	23	64	
7		12	81	17	08	20	16	26	88	
8		14	64	19	52	23	04	30	72	
9		16	47	21	96	25	92	34	56	
10		18	30	24	40	28	80	38	40	
pr. Fob mert.		1	83	2	44	2	88	3	84	

Tabel for Hjemrejsøpønge.

Hjemrejsøpøngene til Børgstø anbrøgt:	Rr.	Ø.
til Middelfart	4	50
— Fredericia	5	"
— Seile	6	"
— Sorisø Fjord	9	50
— Sønder	14	"
— Kolding Fjord	6	"
— Edeise Fjord	7	"
— Karhus	8	50
— Kallundborg	12	"
— Sjertemunde	6	"

Lodsen skulle have 2 kr. i etmålsøpønge, når han blev længere end 24 timer ved skibet til dets lodsnøng.

For de steder der er nævnt i tabel 3 og 5 skulle han have ovenstående hjemrejsøpønge.

Betaling for landsætning af en lods fra et andet lodseri ved dertil særlig tilkaldt lodsbåd var 2 kr. om sommeren og kr. 2,50 om vinteren.